

РАФОМЕТРИКС

Година 4, Број 1

ГРАФОМЕТРИКС е редовна публикација на Finance Think што содржи важни тековни информации за домашната, регионалната и светската економија претставени низ графички прикази.

ФОКУС: ФИСКАЛНИ ФИНАНСИИ

- Буџетот на Македонија за 2016 година изнесува:
 - 196.3 милијарди денари **буџетски расходи**;
 - 177.3 милијарди денари **буџетски приходи**; и
 - 19 милијарди денари **буџетски дефицит**.
- Споед Министерството за финансии, во 2016 година се проектира:
 - Реален раст на **БДП** од 4%;
 - Стапка на **инфлација** од 2%;
 - Намалување на **буџетскиот дефицит** на 3.2% од БДП од 3.6% во 2015 година.
- **Јавниот долг** на Македонија изнесува 4.2 милијарди евра или 46.5% од БДП, на крајот од 2015 година. Од овој износ, 67% е надворешен, а 33% внатрешен долг.

Finance Think е непрофитен институт за економски истражувања и политики.

Нашата Визија

Да поттикнеме економско размислување за подобра благосостојба утре.

Нашата Мисија

Да ја намалиме сиромаштијата, да ги зајакнеме макро-финансиските политики и да ја унапредиме финансиската стабилност преку економски истражувања, советување и препораки за економските политики и поттикнување критичка дебата за економските процеси

Ул. Фредерик Шопен 1/2,
1000 Скопје

+389 2 6156 168
www.financethink.mk
info@financethink.mk

Графикони за Македонија

55% од вкупните социјални трансфери отпаѓаат на пензии

Половина од буџетот на Македонија отпаѓа на социјални трансфери. Од нив, најголем дел отпаѓа на пензии. А во последните десет години, **пензиите се зголемувале во просек за 6%** годишно. Во оваа група, трошоците за социјална заштита изнесуваат само 9%, додека трошењата за активните политики и мерки за вработување помалку од 1%.

САМО 8% ОД ВКУПНИТЕ ТРОШОЦИ НА МОН, СЕ ИЗДВОЈУВААТ ЗА КАПИТАЛНИ РАСХОДИ ЗА 2016 ГОДИНА

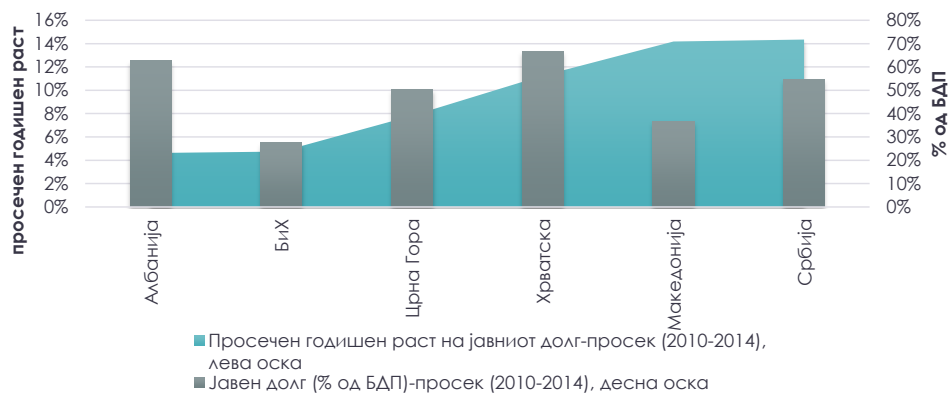

Извор: Министерство за финансии, Буџет на РМ за 2016 година; визуелизација на Finance Think

Министерството за образование и наука е второ по големина (после Министерство за труд и социјална политика) според издвоени буџетски средства. Но, **трошоците за изградба и реконструкција на училишта, студентски домови, инвестиции во наука и студентски стандард се само 8%** од вкупните трошоци.

Графикони за регионот

Хрватска има највисок јавен долг, а Македонија и Албанија најголем раст, во просек за 2010-2014 година

Извор: Trading Economics, визуелизација на Finance Think

Земјите од регионот забележаа **раст на јавниот долг** во последните пет години. Хрватска и Албанија имаат највисок јавен долг. Но, **најголем раст забележаа** Македонија и Србија (16% просечен годишен раст). Босна и Херцеговина има најнизок јавен долг и најнизок раст на јавниот долг од земјите во регионот.

Бугарија и Црна Гора имаат најголеми издвојувања за капитални расходи во регионот, за 2016 година

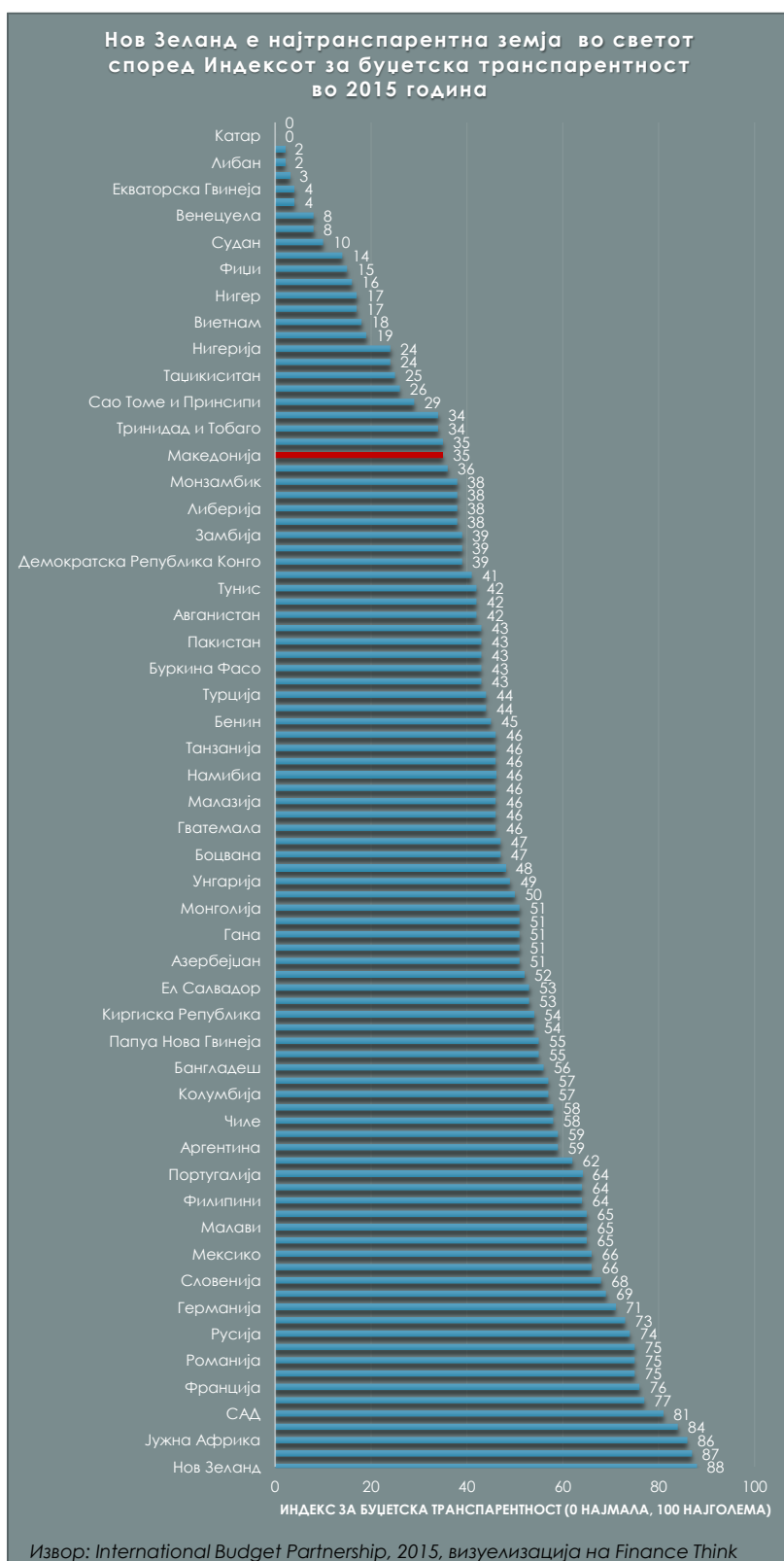

Извор: Буџети на Министерствата за Финансии на земјите, визуелизација на Finance Think

Тековните расходи достигнуваат и до 95% во вкупните буџетски трошоци во земјите од регионот. Србија има најголем буџет, но и најмало учество на капиталните расходи во вкупните расходи. Бугарија има **најголемо издвојување за капитални расходи** во апсолутен износ, додека Црна Гора најголемо учество во вкупни расходи (дури 34%).

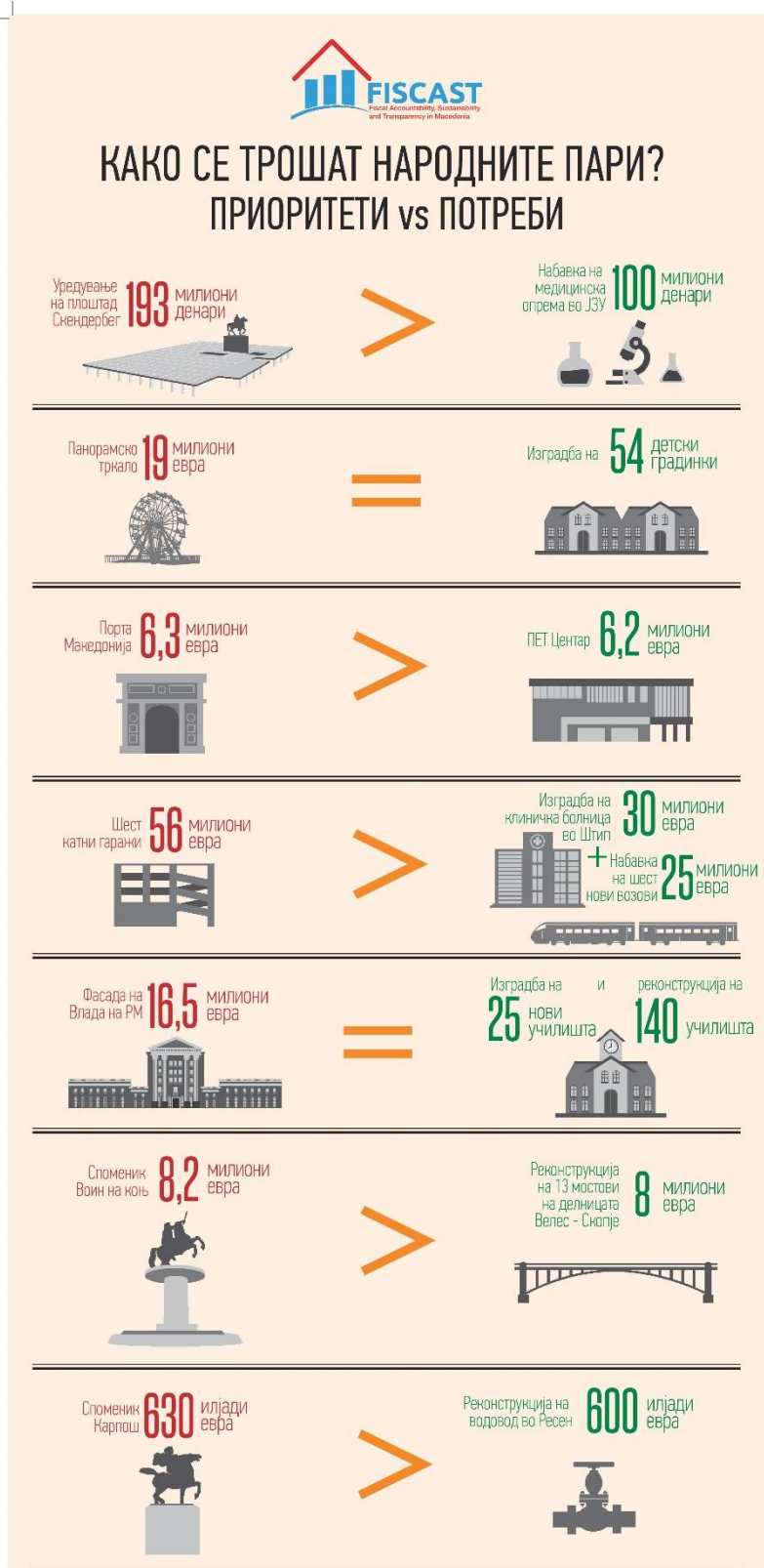

Графикони за светот

Според Индексот за буџетска транспарентност, **само 24 земји имаат прифатливо ниво на буџетска транспарентност**, од вкупно 102 земји вклучени во истражувањето на на Меѓународното буџетско партнерство. Останатите 78 земји (кои опфаќаат 68% од светската популација) имаат "недоволна" транспарентност. 17 од нив имаат минимални или никакви информации за буџетот. Иако транспарентноста е подобрена од последната анкета во 2012 година, благодарение на подобрувањата на земјите на дното на индексот, просечната оценка е се`уште само 45 од максимум 100. **Македонија има индексна вредност од 35**, и забележа влошување на транспарентноста.

Инфографикон

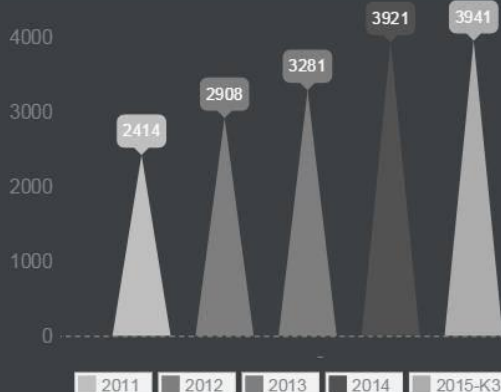

Скопје 2014 е проект кој не` чинеше **над 600 милиони евра**, за изградба на споменици, административни згради и гаражи. Што значат овие средства споредено со други потреби? Трошоците за шест катни гаражи се поголеми од трошоците за изградба на клиничка болница во Штип и набавка на шест нови возови, заедно. Фасадата на Владата на РМ не` чини исто колку и изградба на 25 нови училишта и реконструкција на 140 постојни. Споменикот Воин на коњ не` чини повеќе од реконструкцијата на 13 мостови на делницата Велес-Скопје.

Дали трошењето на народните пари секогаш ги следи приоритетите и потребите на граѓаните?

Јавен долг

Ниво на јавен долг (милиони евра)

Јавниот долг е составен од државен долг (Централна Влада, јавни фондови и општини) и долг на јавни претпријатија и акционерски друштва во државна сопственост.

Јавен долг во трет квартал 2015 година

3.941

мил. евра

3.233 мил. евра

државен долг

67.3% надворешен долг

1.970 евра должи секој Македонец

43.9% од БДП

Извор: Министерство за финансии; Визуелизација на Finance Think во рамки на проектот "ФИСКАСТ: Градење алатки и капацитет за фискална одговорност, одржливост и транспарентност во Македонија", поддржан од UK Embassy Skopje

Јавниот долг во последните шест години се удвои. Од 1.9 милијарди евра во 2010 година, тој достигна 4.2 милијарди евра во 2015 година. **Секој граѓанин на Македонија должи по 1.970 евра по основ на јавен долг**, во трет иот квартал од 2015 година. За само еден квартал (четврт квартал 2015 година), овој долг се зголеми на 2.114 евра. Скоро две третини од овој долг е кон странски кредитори.

British Embassy
Skopje

Подготовката на оваа публикација беше овозможена со поддршка од Британската амбасада во Скопје, во рамките на проектот FISCAS: Градење капацитет и алатки за фискална одговорност, одржливост и транспарентност во Македонија. Мислењата и ставовите наведени во оваа публикација не ги одразуваат секогаш мислењата и ставовите на Британската амбасада во Скопје.